

INFORMACIJE KAO IZVOR ZNANJA

Dr.sc. Duško Sti , e- mail: drdskonzultant@gmail.com

Direktor Autokapa Zabla e, Šibenik, direktor Jadromarka Zagreb,
smostalni konsultant i projekt menadžer

Mr.sc. Ilija Crljenica, e- mail: iliya.crljenica@atsk.hr

Komercijalni direktor Autotranasporta Karlovac i vlasnik tvrtke Palmaturs Jastrebarsko

Sažetak: Danas se informacije množe velikom brzinom i većina ne znamo kako bismo njima ovladali i iskoristili ih za individualnu i operativnu dobit. Iz informacija valja izvući znanje da bi se moglo utjecati na vlastitu budućnost, budućnost zajednice, da bi se znala koliko je živjelo i radilo, stvaralo i poslovalo, rješavalo probleme, razvijalo se te spoznavalo sebe i svoje. Zato, valja stalno uiti, informacije su ati kao izvor znanja, valja naučiti pomoći u njih stjecati znanje i spoznaje, valja se informacijama koristiti kao sredstvom za lakše, bolje i uspješnije djelovanje na svim područjima ljudskih aktivnosti.

Informacijsko znanje građana i poslovnih ljudi debelo zaostaju za mogućnostima ICT tehnologije, tako da mnogi u rukama imaju vrijedne informacije, ali ne znaju što sa njima učiniti. Zato, valja stalno i brzo uiti te ste eno znanje inkorporirati u poslovne procese, u tržišnu utakmicu i još više u poslovnu suradnju. Prave informacije i znanje daju moć i snagu za uspjeh u poslu i životu. Menadžeri se informacijom koriste kao resursom, imovinom ili robom, a sintezom podataka i informacija dolazi se do znanja, kao skupa iskustava, vještina, događaja i osjećaja koji postoje u tvrtki. U ovome radu bavili smo se različitim aspektima informacija kao temeljnoga nematerijalnoga resursa i izvora znanja i spoznaja.

Ključne riječi: Informacije, informatika, znanje, komunikacijski proces, informacijsko-komunikacijska (IC) tehnologija

INFORMATION AS A SOURCE OF KNOWLEDGE

Abstract: Today information is multiplying rapidly and most we do not know how to master them and use for the individual and the common good. From the information we must draw knowledge that might affect our own future, the future of the community, to knowingly live and work, create and operate, solve issues, has evolved and learned about themselves and theirs. Therefore, we should be constantly learning, understand information as a source of knowledge, we should learn to use them to gain knowledge and understanding, should be used as a means of information for easier, better and more successful action in all areas of human activity.

Information knowledge of citizens and business people are significantly behind the opportunities of ICT, so many in their hands have valuable information, but they do not know what to do with them. Therefore, it should constantly and quickly learn and incorporate acquired knowledge into business processes, in the market competition and even more so in business cooperation. The right information and knowledge give power and strength to succeed in business and life. Managers use this information as a resource, property or goods, and synthesis of data and information leads to knowledge, as well as a set of experiences, skills, events and feelings that exist in the company. In this paper, we have dealt with different aspects of information as a basic intangible resource and source of knowledge and understanding.

Keywords: information, informatics, knowledge, communication process, information and communication (IC) technology

1. UVOD

Izrazi informacijska znanost i/ili informatika u razli itim se jezicima koriste u razli itim zna enjima. Termin informatika nastao je od francuskih rije i (*information* i *automatique*) koje su uzimane kao istozna nice za automatsku obradu podataka. U njema koj literaturi termin informatika (*die Informatik*) sinonim je znanosti o ra unalima. U ruskomu jeziku ozna ava integralnu znanost o informacijama, odnosno disciplinu koja prou ava strukturu i svojstva, a ne sadržaj znanstvenih informacija. Ipak termini informatika i informacijska znanost u velikoj mjeri ozna avaju isti sadržaj. U nas se rije informatika obi no rabi u informacijsko-dokumentacijskome i elektroni ko-ra unalnome zna enju. Kroz povijest, informacijska se znanost razvijala u vezi s nekim drugim disciplinama (primjerice, lingvistika, semiotika, teorija odlu ivanja, teorija igara, teorija informacija - kibernetika, op a teorija sustava i sli no), a paralelno s time razvija se informacijsko-komunikacijska (IC) tehnologija.

Pretraživanje informacija nikada se nije razvilo u posebnu znanstvenu disciplinu, jer je to oblik komunikacije, što je uzrokovalo pove anje interesa za razmjenu znanja ili informacija op enito, osobito razmjenu pohranjenoga znanja. Važnu ulogu u razmjeni znanja ima informacijsko-dokumentacijska djelatnost koja se bavi prikupljanjem, pohranjivanjem, obradom i pretraživanjem informacija. Dakle, informacijska je znanost usko povezana sa znanjem, jer se bavi skupljanjem, pohranjivanjem reproduciranjem i prijenosom znanja. Relevantnost je klju ni pojam informacijske znanosti kada se 50-ih godine 20. stolje a razvija sustav za pretraživanje informacija kojemu je glavni cilj postalo pretraživanje i osiguravanje relevantnih informacija. Ina e, relevantnost možemo tuma iti samo u okviru komunikacijskoga procesa prenošenja informacija od izvora do odredišta. Ina e, tri su dominantna razvojna smjera informacijskih znanosti:

1. **Stru ni predmet** (informacijske znanosti odre uje se na razini prakse i primjene informacijskih sustava);
2. **Tehnologiski** (informacijska je znanost disciplina što se bavi primjenom informacijske tehnologije za obradu, prijenos i multiplikaciju informacija); te
3. **Znanstveni** (informacijska znanost prou ava teorijske i eksperimentalne aspekte komunikacija i informacija op enito).

Za informacijsku znanost, fundamentalni su pojmovi informacija kao fenomen i komunikacija kao proces, pa se teorija informacija može tuma iti na tehni koj, semanti koj i bihevioristi koj razini. Matemati ka se teorija informacija bavi mogu noš u uporabe teorijskih modela za analizu informacijskih i/ili komunikacijskih procesa. Informacijski fenomen uklju uje komunikacijski pristup te informaciju kao svojstvo materije, zna enje, doga aj, reducirano neizvjesnost, znanstvenu injenicu, surogat znanja, kao strukturu i sli no.

Pri tome, valja polaziti od tri paradigm:³⁵

1. **Informacija kao znanje ili izvor znanja** (informacija je podatak nastao obradom podataka, što je paradigma za informacijsko-dokumentacijsko-komunikacijsku praksu traženja informacija u tekstu, dokumentu, poruci);
2. **Informacija kao anomalija znanja ili nova forma znanja** (informacija se javlja kao nova forma znanja paralelna s postoje im dokumentima, porukama, znanjima); te

³⁵ Toli , S. et al. (godina nognata), Teorija informacija, oliver.etos.hr/~bdukic... pdf (12. 11. 2015.)

- 3. Informacija kao model znanja** (informacija kao ključni termin informacijske znanosti konstrukt je za označenje različitih prirodnih fenomena, primjerice: dokumenti, poruke, vijesti i slično).

2. INFORMACIJE I INFORMACIJSKE ZNANOSTI

Informacija je društvena vrijednost, ona se artikulira na različite načine. Najčešće se postulira da su informacije neophodne radi znanstvenoga, tehnologiskoga i ekonomskoga rasta i razvoja, radi nacionalne sigurnosti, radi tehnološkog razvoja i sl. no. U literaturi nalazimo veliko šarenilo i nepreciznost glede uporabe termina informacija i znanja, a to se rabe kao istoznačne. U kontekstu komunikacijskoga procesa, u različitim izvorima i na internetu nalazimo sljedeća mišljenja:

- Informacija se ostvaruje u komunikacijskom procesu;
- Informaciju posjeduju barem dvije osobe: emiter i korisnik;
- Informacija je predmet izučavanja znanosti, znanstvenoga razvoja;
- Nove informacije objektivno sadrže nova znanja;
- Informacijska znanost (ne)može stvarati nove informacije;
- Kumulativnost znanja ne postiže se akumulacijom, već sažimanjem opusa znanja s različitim područjima na prikladne i uporabljive razmjere;
- Teorija informacijske znanosti ne može se razvijati na klasičnoj teoriji znanja, jer ona poistovjećuje informaciju i znanje;
- Znanje iskazujemo znanstvenim jezikom;
- Postoje eksterna i interna informacija;
- Stvarna informacija ne poznačava podjelu na komunikacijske i spoznajne procese, što je rezultat analitičkog i pedagoškog pristupa;
- Znanje je fizikalna supstanca koju znanstvenik šalje, a korisnik prima;
- Informacije su realno promjenjive;
- Znanje se analizira kao jedinica informacijskoga procesa i sl. no.

I unutar teorije informacija autori joj pridaju različita značenja. Za etničku teoriju informacija, C.E. Shannon, razdvojio je problem prenošenja informacije od problema razumijevanja njezina sadržaja te uveo pojam entropije, kao mjeru u inkovitosti komunikacijskoga sustava te informaciju objašnjavajući mjeru za slobodu izbora pri selekciji poruka ili dokumenata. U sklopu studije koju je konačno 2003. godine pokrenula Izraelska akademija znanosti, s ciljem istraživanja teorije informacijskih znanosti, kao i razvoja sveobuhvatnoga, sustavnog i znanstvenog vrijednog mapiranja znanja unutar informacijskih znanosti, 2007. godine je provedena panel-rasprava u kojoj su 54 vodeće znanstvenika iz područja informacijskih znanosti komentirala teorijsku osnovu, metodologiju i kriterije studije. Iz dostupnih komentara i odgovora vidljive su razlike u shvatanju informacije i informacijskih znanosti do danas.³⁶

Suočeno s problemom eksplozije informacija, kao i pojmom digitalne informacije koja dobiva novi identitet i koja može biti u interakciji s bilo kojom drugom informacijom, rješenje se nastoji pronaći u razvoju IC tehnologije. Sustavi za pretraživanje informacija donose tehnološka rješenja koja se sve više obrađuju relevantnosti, jer je uočeno da velika količina

³⁶ Capurro, R. et al. (2007.), Odnos znanstvenih informacija i znanja www.hkdrustvo.hr/datoteka/... (12. 11. 2015).

nerelevantnih informacija ugrožava komunikaciju. Poseban mehanizam komunikacije razvila je moderna znanost, a temelji se na sustavnu i selektivnu objavljuvanju fragmenata znanstvenoga rada koji su povezani sa širim problemom. Stoga, u inkovitost se znanstvenoga komuniciranja i same znanosti temelji na mehanizmu odabira relevantnih informacija.

Još 1931. godine B. Težak,³⁷ vizionar u podruju informacijskih znanosti, ustvrdio je da moderna znanost nijedno tuma enje ne uzima potpuno istinito - istinito je samo zapažanje, jednostavna konstatacija, ali sud na temelju opažanja još nije istinit, on može biti samo vjerojatan, što je kredo modernoga znanstvenika. Prema njemu, moral znanstvenoga radnika uglavnom se temelji na prihvatu anju etiriju na elu:³⁸

- **Na elo otvorenosti:** Rezultati moraju biti korisni i dostupni svim znanstvenicima, i to što prije, ra unavši i vrijeme eksperimentalnih procesa, nekih tehničkih pristupa i podataka, jer se jedino znanstvena istina postavlja kao obveza;
- **Na elo slobode:** Nikoga se ne smije prisiliti na prerano objavljuje, ili mu narediti što će objavljivati (primjena tih dvaju na elu vodi do);
- **Na elo odgovornosti:** Odgovornost znanstvenika za sve ono što je objavljeno (dosljedna primjena i odraz tih triju na elu dovodi do); te
- **Na elo povjerenja:** Rije je o povjerenu znanstvenih krugova koji će verificirati rezultate i zatim ih prihvati.

Polazeći od ETAKSA-kompleksa,³⁹ informacija je splet interakcija gdje se neki podatak ili poruka, posredstvom nekoga medija ili dokumenta, prenosi, sprema, uva, pronalazi i iskorišćuje, tako da se komunikacijski lanac zatvara.⁴⁰ U tom kontekstu, valja razmatrati znanstvene informacije i komunikaciju te asopise kao glavne nositelje te komunikacije. Stoga, i svjetske baze podataka bilježe mnoštvo lanaka iz velike lepeze asopisa, što pomaže u prijenosu i pronalaženju informacije. Ali, u mnoštvu slučajeva znanstvena literatura, kao izvor informacija, unosi više nepoznanica, nego što daje pouzdanih informacija, pri čemu se ne dovodi u sumnju iscrpnost informacije, nego njezina pouzdanost, jer suvremeni pretraživači programi daju iscrpne i vrlo brojne podatke, ali su upitni kriteriji prema kojima se provodi odabir informacija.

3. INFORMACIJE KAO IZVOR ZNANJA

Suvremena krilatica kaže: *U informacijama je znanje, u znanju je moć*. Svi smo upleteni u IC-mreže (lokalne i globalne. Podaci i informacije množe se velikom brzinom, tako da ovjeku nedostaje moć i sposobnost i znanje da njima ovlađa i najbolje ih iskoristi za napredak pojedinca i zajednice. To je važno, jer IC-razvoj može imati i druge posljedice, nepoželjan ishod. Iz informacija valja izvući znanje da bi se moglo utjecati na vlastitu budućnost, budućnost zajednice, da bi se znala kada živjelo i radilo, stvaralo i poslovalo, rješavalo probleme, razvijalo se te spoznavalo sebe i svoje mikro i makro okruženje. Zato, valja stalno uiti, informacije shvaati kao izvor znanja, valja naučiti pomoći u njih stjecati znanje i spoznaje, valja se informacijama koristiti kao sredstvom za lakše, bolje i uspješnije djelovanje na svim

³⁷ Težak, B. (1931.), O istini u prirodnim naukama, Beograd: Nova Evropa, Br. 24. str. 183.

³⁸ Težak, B. (1969.), Informacione znanosti i službe: njihova struktura, odnosi i politika, Zagreb: Informatologija Jugoslavica, Br. 1(1/4), str. 15.

³⁹ Akronim od: Emisija, Transmisija, Akumulacija, Selekcija i Apsorpcija.

⁴⁰ Težak, B. (1969.), Informaciono-dokumentaciono-komunikacioni (INDOK) sistem, Zagreb, Informatologija Jugoslavica, Br. 1(1/4), str. 10.

podrujima ljudskih aktivnosti. Pomoći u informacijsko-komunikacijskim uređajima u svakom trenutku i na svakom mjestu možemo se uključiti u svjetsku IC-mrežu. Informatički stručnjaci stalno razvijaju nove metode obrade podataka i u stanju su pružiti najrazličitije informacijske izvještaje i analize.⁴¹ Informacije su nematerijalni resursi, a od onih materijalnih razliku se po sljedećemu:

Neiscrpan resurs: U industrijskoj eri nafti se temeljio gotovo cijeli industrijski razvoj, ali još ne znamo koliko dugo će biti raspoloživi neobnovljivi prirodni resursi te što nakon njihova iscrpljivanja? S druge strane, informacije kao nematerijalni resurs suvremene proizvodnje ne podliježe takvim ograničenjima, jer su neiscrpne i mogu se neograničeno koristiti;

Trošenje je ne uništava: Svi materijalni resursi u proizvodnji mijenjaju svoj sastav, oblik i namjenu, kako bi u obliku konačnog proizvoda bili potrošeni, dok se trošenjem informacije ne uništava njezin sadržaj i ne podliježe ograničenju glede vremena uporabe. Dapaće, razmjenom i trošenjem informacija, stvaraju se nove informacije;

Može se istodobno koristiti mnoštvo konzumenata: Tradicionalni resursi bili su namijenjeni pretežno individualnoj potrošnji, ili korištenju u jednom procesu. Informacijom se može služiti istodobno na više mesta te pohranjena u nekoj bazi stoji na raspaganju neograničenom broju korisnika;

Korištenje joj ne smanjuje vrijednost: Tijekom korištenja vrijednost se dobara smanjuje i nestaje, dok se informacija pohranjena u nekoj bazi može koristiti nebrojeno puta bez da se njezina uporabna vrijednost smanjuje. Isto tako, njezina prometna vrijednost ne će se smanjiti nakon dužega razdoblja korištenja;

Korištenje joj povećava uporabnu vrijednost: Za informaciju je karakterističan fenomen nepoznat u dosadašnjoj ekonomiji. Naime, povećanje korištenjem raste i uporabna vrijednost informacije, jer ona koja nikome ne treba i nema vrijednosti, beskorisna je. Što je više njezinih korisnika, odnosno što se više koristi, povećava se i njezina uporabna vrijednost;

Korištenje ne zahtijeva mnogo energije: Svi resursi zahtijevaju veliku potrošnju energije, što izaziva iscrpljenje energetskih izvora i sirovina. S pojmom informacije kao ključnoga resursa, stanje se promijenilo, jer ona troši vrlo malo energije. Većom razmjenom poruka u globalnim razmjerima, novim tehnološkim procesima te novim tehnologijama, stvari se ogromna energija;

Korištenje nije štetno za okolinu: Velike količine energije potrebne u klasičnoj proizvodnji te velike količine otpada izazvane jednokratnom uporabom, bitno su utjecale na one iščuvanje okoline, dok proces korištenja informacija ne rezultira nikakvim negativnim posljedicama za okolinu; te

Ljudi su jedino ograničeni korištenja: Povećanje korištenja prirodnih resursa, povećava se ograničenje glede njihova totalnoga iscrpljivanja. Takvih ograničenja kod informacije nema, zato što je neiscrpna i trošenjem se ne uništava njezin sadržaj te je sposobnost ljudi koji se njome koriste, jedino ograničeno.

V. Olui -Vuković⁴² govori o transformaciji informacije u znanje u procesu prikupljanja, organizacije i prijenosa znanja. Još 1945. godine V. Bush⁴³ kaže da su informacije jedan od

⁴¹ Javorović, B. i Bilandžić, M. (2007.), Poslovne informacije i business intelligence, Zagreb: Golden marketing - Tehnička knjiga, str. 9.

⁴² Više vidjeti u Olui -Vuković, V. (2001.), From information to knowledge: some reflections on the origin of the current shifting towards knowledge processing and further perspective, Journal of the American Society for Information Science and Technology, Vol. 52. br. 1. str. 54.-61.

glavnih razvojnih resursa postindustrijskoga društva, što će stvoriti preduvjete za realizaciju nekih od vizionarskih ideja, što je razvoj IC tehnologije i potvrdio, posebice u 90-im godinama 20. stoljeća kada dostiže kulminaciju. To se u prvom redu odnosi na *proizvodnju znanja* sintezom informacija i prezentacije bliske ljudskomumu. I dok je po etkom 50-ih godina 20. stoljeća proizvodnja znanja bila isključivo na razini ideje, odnosno znanstvenoga projekta koji privlaže i interes istraživača i područja umjetne inteligencije, koncem 90-ih pojavljuje se kao društvena potreba potaknuta:

- Rastu im brojem ekonomskih, kulturnih, političkih i drugih društvenih odnosa posredovanih IC tehnologijom;
- Uspostavom tzv. društva znanja u kojemu kvaliteta i dostupnost intelektualnoga kapitala postaju kriterijim uspešnosti; te
- Prekomjernom kolичinom informacija i ograničenim mogućnostima pretraživanja i pronalaženja informacija koje zadovoljavaju potrebe korisnika.

Informacije su izvor znanja, ali njihovim gomilanjem sve je teže doći do onih pravih, potrebnih i relevantnih. Većina je podataka i informacija dostupna svakomu, pod uvjetom da raspolaze odgovarajućom tehnologijom i znanjem. Ovaj je informacijsko-komunikacijsko biće te je (kao i cijela ljudska zajednica) obilježen, određen i omeđen stupnjem svojih informacijsko-komunikacijske sposobnosti, kroz što se ostvaruje i sam život, što ljudima omogućuje međusobno sporazumijevanje, snalaženje u sve širemu okruženju, stjecanje novih znanja te donekle predviđanje budućnosti. Zato, nije uđeno što se područje informacija i komunikacija danas tako bruno razvija i zapošljava sve veći broj ljudi, apsorbira sve više finansijskih sredstava i stvara najveće profite, pa informacijsko-komunikacijski znanosti postaju važno izvorište za druge znanosti.

Informacijsko-komunikacijska sposobnost (koja podrazumijeva informacijske resurse, mjerene kolичinom, kakovom, sposobnošću obrade i izvlačenjem znanja te komunikacijske dosege) postala je glavni izvor i pokretač snage suvremene poslovne aktivnosti, poslovnih, gospodarskih, društvenih i političkih procesa, od lokalne zajednice do države i globalnoga svijeta. Tko je na višoj razini informacijsko-komunikacijske sposobnosti, tko je bolje ovlađao informacijama i svime što one pružaju, taj se lakše nalazi u poslovnim i drugim društvenim procesima i uvijek je u prednosti. Zato, sve već u pozornost tvrtke posvećuju poslovnim informacijama, što se očituje u:⁴⁴

- Izgradnji suvremenih IC-sustava (utemeljenih na dosezima informacijske i komunikacijske znanosti, najnovijim IC tehnološkim dostignućima, visokorazvijenoj programskoj/softverskoj potpori i visokostručnom kadru);
- Stvaranju vlastitih skladišta i baza podataka;
- Uključivanju u šire informacijsko-komunikacijske mreže, sustave i internet;
- Obogaćivanju IC-funkcije i sustava, uvođenjem posebne strategije prikupljanja, obrade i korištenja poslovnih podataka i informacija (*business intelligence*);
- Novim oblicima virtualnoga mrežnoga organiziranja i djelovanja na i preko interneta, što omogućuje povezivanje postojećih resursa u snažne sustave i sljedeće.

⁴³ Bush, V. (1945.), As we may think, Atlantic monthly, 176. str. 101.-108.

⁴⁴ Javorović, B. i Bilandžić, M. (2007.), Poslovne informacije i business intelligence, Zagreb: Golden marketing - Tehnička knjiga, str. 15.

Za daljnji napredak u ovakovom poslovnome usmjerenu nužna su nova, sustavna znanja, viša razina IC-izobrazbe te sagledavanje cjeline IC-mogu nosti stvaranja i provedbe razvojne politike, poslovnoga plana i upravljanja poslovnim procesima, a zbog uspješnijega natjecanja s tržišnim takmacima. Sustavno znanje omogu uje poslovne procese vidjeti, promatrati i pratiti kao cjelinu, sagledati stanje i svaki dio postaviti na pravo mjesto. Konkretna znanja omogu uju svaki dio procesa provesti na najbolji na in i s najboljim rezultatom. Osim informacijskim stru njacima, informacijska izobrazba nužna je i svim menadžerima i zaposlenicima, kako bi znali što im sve omogu ava IC tehnologija i kako to iskoristiti u svomu radu i poslovnoj aktivnosti. Znanje je temelj svakoga uspjeha, a informacije su bogatstvo iz kojega se njihovom obradom u informacijskome sustavu, znanje crpi i iskorištava za odre ene poslovne svrhe. Komunikacijski sustav sve to povezuje, omogu uju i nesmetan i brz protok informacija u oba smjera.

Gore citirani autori konstatiraju da je ljudsko društvo ušlo informati ku eru. U planetarno globalnomu društvu svatko je svakome nadohvat ruke, otvorili smo novi virtualni svemir u kojem je sve odmah i tu, u kojem možemo u svako vrijeme biti na bilo kojem mjestu, istodobno živjeti dva života, a sve radi vlastita napretka, lakšega života i rada te stvaranja uvjeta za bolji i ljepši život, sebi i onima koji dolaze. Me utim, ulaskom u taj svemir možemo otvoriti Pandorinu kutiju te nas vlastito znanje (vo eno egoizmom, superiornoš u, taštinom, pohlepon, mržnjom) može putem poplo anim lijepim željama odvesti u pakao. Ushi eni smo kada vidimo da se ra a nešto što može promijeniti ovjeka i ljudsko društvo, što e nam pomo i biti pametniji, bolji, ovje niji i sposobniji, ali nas istodobno i plaši spoznaja da nas ta mo može odvesti daleko od ljudske prirode, u svijet gdje se skriva neko sasvim drugo bi e, kiborg ili nešto sli no. U temelju svega nalazi se informacija kao neiscrpno vrelo znanja i mo i, a emu e informacija, znanje i mo poslužiti, ne ovisi o informaciji, nego o ovjeku, njegovoj svijesti i savjesti, o ljudskoj prirodi.

Parafraziraju i neke neautorizirane internetske zapise o pojmu i zna enju informacija, možemo re i da su informacije *nova forma znanja paralelna s postoje im dokumentima, porukama i znanjima*; da su one *skup podataka koji za nekoga imaju neku vrijednost*; da *uklju uju dokumente, podatke i razli ite strukturirane poruke*; da one *nisu cilj, nego sredstvo te postaju znanjem tek kada primjenom omogu uju stvaranje dodane vrijednosti*; da *sve informacije nisu jednako vrijedne, pa njima valja upravljati na razli ite na ine*; da *ni ija prosudba nije bolja od ne ije informacije*; da su *prikupljanje informacija i podataka, analiza i mjerjenje performansi, temelji inputi u procesu planiranja i upravljanja...*⁴⁵

Tako er, tamo možemo pro itati da su *kombinacija prikupljanja, obrade, interpretacije, distribucije i memoriranja informacija, temeljne sastavnice organizacijskoga u enja*; da su *naša znanja suhoparna iako smo preplavljeni cunamijem informacija*; da su *individualne sposobnost i znanje menadžera i zaposlenika jedina ograni enja korištenja informacija*; da *izvor mo i više ne e biti novac u rukama manjega broja izabralnih, nego e to biti informacije u rukama mnogih*; a na internetu nalazimo i tri važna savjet: *Pamti klju ne informacije! Spretno i promišljeno plasiraj informacije!* te *Za izdane naloge, osiguraj povratnu informaciju!* Kona no, u nastavku emo, u prikazu 1, predo iti više zanimljivih navoda znanih autora o pojmu i zna enju informacija.

Prikaz 1: Autorski navodi o informacijama

⁴⁵ Svi navodi u radu kojima izvori nisu predo eni u fusnotama preneseni su iz Kuva i , N. (2013.), Antologija naših i svjetskih mudrosti i gluposti (od anti kih polisâ do globalnoga sela), Split: Beratin.

| AUTORI | NAVODI |
|---------------------------------------|--|
| Anthony, Lido - L.I. | Nikada ne treba imati sve potrebne informacije. |
| Award, M. Elias & Ghaziri, M. Hassan | Aktiviranje znanja zahtijeva informacije koje imaju značenje i koje su relevantne za određenu tvrtku. |
| Berac, Nicolo | Informacije su danas naj vrijednija roba i input; Kada postoji manjak informacija, valja ugraditi mehanizme koji će omogućiti pravodobno reagiranje na promjenu (ne)izvjesnosti; Kvalitetna odluka uvijek je posljedica dosta tne kolичine vrsnih informacija. |
| Chu, Chin-Ning | Rukovoditelj ne mora biti upoznat sa detaljima poslova u tvrtki ili u odjelima, ali mora znati temeljne informacije o konkurenciji, vlastita ograničenja i kako koristiti resurse da bi se postigao najbolji rezultat. |
| Drucker, F. Peter | Menadžer prvotno postavlja ciljeve, organizira, stvara poticaj za rad i skrbi za prijenos informacija, određuje standarde i mjeri u inke; Stručnjaci djelatnici proizvode ideje, informacije, koncepcije. |
| Edvinsson, Leif | Više nije bitna dostupnost kapitalu, već informacijama. |
| Fox, J. Ryan | Prednost je usmene komunikacije brzina i mogućnost prilagođavanja poruke, ovisno o povratnoj informaciji primatelja; Komunikacija je razmjena informacija, ideja i osjećaja verbalnim i neverbalnim sredstvima, prilagođeni prirodi situacije ili situacijskomu kontekstu. |
| Gates, William - Bill Henry III. | Protok informacija krvotok je tvrtke, jer omogućuje dobru iskorištenost ljudskih potencijala i učenja od kupaca; Racionalno rukovođenje utemeljeno na informacijama pridonosi nevjerojatnu uspjehu. |
| Grayson, C. Jackson & O'Dell, Carla | Zaposlenici esti troše puno vremena, novca i resursa tražeći informaciju koja im je potrebna. |
| Horvat, Žuro | Protok informacija bitan je proces za sve nove organizacijske oblike; Za prilagodljivu organizaciju od vitalne je važnosti optimalno kruženje informacija radi njihova pravodobna plasiranja do pozicije odlučivanja. |
| Javorović, Božidar i Bilandžić, Mirko | Prave informacije, znanje i snažna volja, ovjeku daju moć i snagu za uspjeh u poslu i životu. |
| Kesić, Tanja | Informacije dobivene iz povjerljivih izvora, preko procesa internalizacije utječu na vjerovanje, mišljenje i stavove. |
| Kiyosaki, Robert Toru | Bać kao i u igri, svijet nam uvijek uzvraća trenutnim povratnim informacijama. Ako bismo ih više slušali, mogli bismo puno naučiti! |
| Koprivica, Stanislav - Čano | Informacije se skupljaju na različite načine, ponekada je i jedna rijec potpuna informacija; Najvažnije je raspolagati nužnim informacijama. |
| Kotler, Philip | Prikupljajte informacije koje vas obavještavaju o tomu što radi ili će raditi vaša konkurenčija! |
| Luković, Tihomir | Kada planiraš na temelju spoznaja iz prošlosti, ti prognoziraš, a kada predviđaš budućnost na temelju kvalitetnih informacija, ti planiraš. |
| Ljubetić, Višnja | Zadata je informacijskih sustava dati podršku korištenju informacija na tri razine: na razini cijele tvrtke, pojedine radne skupine i pojedinca. |
| Mori, Smiljan | Informacija bez akcije, isto je što je automobil bez benzina. |
| North, Klaus | Informacije postaju sirovina iz koje nastaje znanje i one su medijem kojim se znanje transportira i proprijetar uje; Rad i kapital više nisu rijetki ni vrijedni resursi, već su to informacije i iz njih generirano znanje. |
| Perkov, Davor | Djelotvorne odluke posljedica su analize podataka i informacija. |
| Sakan, Dragan | Slušanje i prikupljanje informacija, temelj je svake kreativnosti. |
| Sloan, Alfred Pritchard, junior | Tajna se uspjeha može sažeti u pet reči: pribavite informacije, sve stvari držite podjednako važnim, svakoga dana radite sve bolje, držite um otvorenim i radite svom snagom! |
| Srić, Velimir | Širokogrudnost pretpostavlja rad za opće dobro, volonterstvo, solidarnost i pravednu raspodjelu resursa, osobito informacija. |
| Trojak, Natašai | Informacije se prenose u procesu komunikacije i ne odnose se samo na |

| | |
|------------------------|---|
| Mlivi Budeš, Elvira | injenice, nego na sveukupni sadržaj. |
| Trump, Donald John | Možete puno nauiti od ljudi oko vas, samo morate prepoznati informacije koje vam idu u prilog! |
| Vasiljević, Milosav | Cijela je pamet ovoga svijeta u koliko informacija koje imate! |
| Vidović, Slavko | injeni no znanje obuhvaća podatke i informacije. |
| Vraneš, Predrag | Mnogi raspolažu informacijama, a samo vrsni lideri znaju ih koristiti. |
| Welch, Jack | Svaki put kada se informacija saopštava drugomu, ona se mijenja. |
| Whitlock, Scott | Informacija je važna za viziju, jer je bez nje vizija beskorisna. |
| Zingo, Ljubisav Ivanov | Pametan rukovoditelj u glavu prima samo najvažnije informacije, probleme i rješenja, a sve ostalo prenosi na suradnike te izgrađuje sustav u inkovite kontrole cijelog mehanizma. |

ZAKLJUČAK

Danas smo svi na ovaj ili onaj na internetu u lokalne ili globalne IC-mreže. Informacijsko znanje građana i poslovnih ljudi te sposobnost uporabe informacija, daleko su od onoga što informacijsko-komunikacijska znanost i djelatnost u cijelini, mogu pružiti. Mnogi od njih imaju informacije (zlatno), ali ne znaju što s njima (njime) raditi. Zato, nužno je stalno i brzo uiti te ste eno znanje odmah iskoristiti gdje god je to moguće, posebice u svomu poslu, u poslovnim procesima, uključujući poslovni svijet, u tržišnu utakmicu i još više u poslovnu suradnju. Više autora tvrdi da prave informacije, znanje i snažna volja, ovjeku daju moć i snagu za uspjeh u poslu i životu. Informacije kao podlogu poslovnom odlučivanju valja razlikovati prema njihovu utjecaju na poslovanje i odlučivanje. Menadžeri se informacijom koriste kao resursom, imovinom ili robom. S druge strane, podaci su pojedine injenice koje procesom obrade i interpretacije postaju informacijama. Tek sintezom informacija dolazi se do znanja. Znanje je teže definirati, ali se može smatrati skupom iskustava, vještina, događaja i osjećaja koji postoje u tvrtki.

CITIRANI IZVORI

- [1] Bush, V. (1945.), As we may think, Atlantic monthly, 176. str. 101.-108.
- [2] Capurro, R. et al. (2007.), Odnos znanstvenih informacija i znanja www.hkdrustvo.hr/datoteka/.... (12. 11. 2015).
- [3] Javorović, B. i Bilandžić, M. (2007.), Poslovne informacije i business intelligence, Zagreb: Golden marketing - Tehnicka knjiga.
- [4] Kuvačić, N. (2013.), Antologija naših i svjetskih mudrosti i gluposti (od antičkih polisa do globalnog sela), Split: Beratin.
- [5] Oluić-Vuković, V. (2001.), From information to knowledge: some reflections on the origin of the current shifting towards knowledge processing and further perspective, Journal of the American Society for Information Science and Technology, Vol. 52. br. 1. str. 54.-61.
- [6] Težak, B. (1931.), O istini u prirodnim naukama, Beograd: Nova Evropa, Br. 24. str. 183.
- [7] Težak, B. (1969.), Informacione znanosti i službe: njihova struktura, odnosi i politika, Zagreb: Informatologija Jugoslavica, Br. 1(1/4), str. 15.
- [8] Težak, B. (1969.), Informaciono-dokumentaciono-komunikacioni (INDOK) sistem, Zagreb, Informatologija Jugoslavica, Br. 1(1/4), str. 10.
- [9] Tolić, S. et al. (godina navedena), Teorija informacije, oliver.etas.hr/~bdušić... pdf (12. 11. 2015.)